ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **nezletilý F. E. M.**, zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 11. 2021, čj. MV-176596-4/SO-2021, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 4. 2022, čj. 108 A 2/2022-42,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se narodil na území České republiky 11. 9. 2019, je občanem Mongolska stejně jako jeho matka i otec, kteří na území České republiky pobývají na základě povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty. Žalobce na území ČR pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s platností od 21. 10. 2020 do 1. 9. 2021.

[2] Dne 13. 9. 2021 byla ministerstvu vnitra osobně doručena žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu žalobce za účelem sloučení rodiny, podepsaná jeho matkou jako zákonnou zástupkyní. K žádosti byly přiloženy potřebné listiny a spolu s nimi i potvrzení ambulance lékařů pro děti a dorost MALÉ ZDRAVÍ, a. s., podle něhož

byl žalobce nemocen od 26. 8. 2021 s diagnózou KHCD, susp. virové etiologie a kontrola byla naplánována na 10. 9. 2021.

[3] Rozhodnutím z 6. 10. 2021, čj. OAM-35364-7/DP-2021, Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále „ministerstvo“), zastavilo řízení o žalobcově žádosti podle § 169r odst. l písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce totiž podal žádost opožděně, v době, kdy k tomu nebyl oprávněn, tzn. mimo zákonné časové okno stanovené § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (nejdříve 120 dnů před uplynutím jeho platnosti, nejpozději před uplynutím platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, zde tedy od 4. 5. 2021 do 1. 9. 2021). Doložená nemoc žalobce podle ministerstva neodůvodňovala pozdní podání žádosti ve smyslu § 47 odst. 3 uvedeného zákona, neboť žádost mohl za žalobce podat kterýkoli z jeho rodičů, a to i v blanketní podobě a prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.

[4] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce a rozhodnutí ministerstva potvrdila. V reakci na odvolací námitky uvedla, že nemoc žalobce objektivně nezabránila včasnému podání žádosti, jelikož nebylo prokázáno, že žádost nemohl v rozhodné době podat ani jeden z jeho rodičů, kteří tak měli vzhledem k nízkému věku žalobce učinit. Dále žalovaná uvedla, že ani namítaná tíživá životní situace nemůže omluvit zapamatování si nesprávného data konce platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. K námitce posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalovaná odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž se přiměřenost dopadu posuzuje pouze v rozhodnutích o věci samé, nikoli u procesního rozhodnutí o zastavení řízení. Nad rámec toho Komise ani neshledala nepřiměřenost zásahu do soukromého či rodinného života.

[5] Žalobu proti rozhodnutí žalované Krajský soud v Ústí nad Labem výše uvedeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že správní orgány se otázkou možného pozdního podání žádosti řádně zabývaly na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Správně, v souladu s judikaturou, vyložily a aplikovaly § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Krajský soud se ztotožnil s jejich závěry, že nemoc žalobce objektivně nezabránila včasnému podání žádosti, neboť nebylo prokázáno, že by v jejím podání rodičům žalobce jako jeho zákonným zástupcům cokoli bránilo. Krajský soud potvrdil i závěr žalované, že v případě procesního rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců se přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele neposuzuje. Důvodnou neshledal ani námitku, že správní orgány rozhodly přepjatě formalisticky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Namítl, že krajský soud neposoudil věc meritorně, čímž došlo k porušení přezkumné povinnosti soudu, a že krajský soud vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nezabýval se skutečným stavem věci.

[8] Stěžovatel nesouhlasí s posouzením krajského soudu založeným na skutečnosti, že vzhledem k jeho nízkému věku za něj veškeré úkony činí jeho rodiče jako zákonní

zástupci. Podle stěžovatele byly žalované sděleny důvody pozdního podání žádosti, mimo jiné skutečnost, že otec stěžovatele je řidičem mezinárodní kamionové dopravy a je neustále mimo domov, a současně byla doložena lékařská zpráva o nemoci stěžovatele. Žalovaná přesto při svém rozhodování nevycházela z rodinné situace a z nejlepšího zájmu dítěte.

[9] Dále namítl, že si žalovaná vytvořila přísně formalistickou správní praxi, podle níž neuznává žádné důvody pro podání žádosti mimo zákonem stanovenou lhůtu, aniž blíže zkoumá konkrétní životní situaci žadatelů, zvláště těch nezletilých. Žalovaná ani krajský soud neaplikovaly správní uvážení, které by jim umožnilo vzít v úvahu individuální okolnosti nyní projednávaného případu. V konečném důsledku tak jde o libovůli žalované a zřejmě i vyprázdnění § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel považuje za stěžejní zabývat se v této souvislosti kritérii přiměřenosti ve smyslu § 174a odst. 1 uvedeného zákona, a dále účelem pobytu zákonných zástupců, zjednodušeným přístupem k podání nové žádosti v domovském státě ale i finanční stránkou tohoto procesu a mírou zásahu do rodinného života s ohledem na ekonomickou stránku věci.

[10] Stěžovatel nadále považuje rozhodnutí žalované za upření práv dítěte vyplývajících z čl. 10 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Stejně tak namítl nepřiměřený zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života, jenž je v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva o ochraně lidských práv“). Rozhodnutím žalované dochází k vynucení odcestování alespoň jednoho z rodičů, zde matky žalobce, a rozdělení rodiny na blíže neurčenou dobu.

[11] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnila s napadeným rozsudkem krajského soudu a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Podle Nejvyššího správního soudu není pravdou, že krajský soud neposoudil věc meritorně, čímž mělo dojít k porušení přezkumné povinnosti soudu, a že krajský soud vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nezabýval se skutečným stavem věci. Předně krajský soud rozhodl rozsudkem, tedy meritorním rozhodnutím ve věci samé. Z odůvodnění napadeného rozsudku je evidentní, že se krajský soud věcně zabýval všemi žalobními námitkami, jež řádně, logicky a přesvědčivě vypořádal. Zároveň vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, jak je patrné především z bodů 8 a 13 napadeného rozsudku, přičemž vzal v úvahu veškeré stěžovatelem tvrzené okolnosti pozdního podání žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu včetně stěžejního podkladu, jímž byla lékařská zpráva o nemoci stěžovatele v období končící platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

[14] Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s tím, že by žalovaná, respektive krajský soud nevycházely z rodinné situace. Právě naopak vzaly v úvahu veškerá stěžovatelova tvrzení, včetně tíživé životní situace i časově náročného zaměstnání jeho otce. Nicméně i vzhledem k možnosti blanketního podání žádosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dospěly na podkladě judikatury Nejvyššího správního soudu k závěru, že stěžovatel neuvedl ani neprokázal žádné důvody, které by objektivně zabránily včasnému podání žádosti.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel jako nezletilý (v té době dvouletý) fakticky ani právně žádost podat nemohl, nepředstavovala jeho nemoc takovou objektivní překážku, jež by rodičům v podání žádosti bránila.

[15] Pokud jde o kasační tvrzení, že si žalovaná vytvořila přísně formalistickou správní praxi, skrze níž v podstatě vyprázdnila § 47 odst. 3 obsahující podmínky, za nichž lze podat žádost mimo stanovené časové okno, jde podle Nejvyššího správního soudu o čirou spekulaci stěžovatele, jež z žádných soudu známých podkladů ani náznakem neplyne. Z rozhodnutí ministerstva i žalované naopak jednoznačně plyne, že se zabývaly konkrétními individuálními okolnostmi projednávaného případu, neboť vzaly v úvahu jak nemoc stěžovatele (lékařskou zprávu), tak s tím spojenou potřebu zvýšené péče ze strany rodičů (matky). Žalovaná své závěry opřela o přiléhavou ustálenou rozhodovací praxi správních soudů, a proto nelze vůbec hovořit o libovůli.

[16] Domáhá-li se stěžovatel v této souvislosti aplikace správního uvážení, je třeba poukázat na to, že pojem „důvody na vůli cizince nezávislé“ obsažený v § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je neurčitým právním pojmem (rozsudky NSS z 24. 8. 2021, čj. 1 Azs 212/2021-37, bod 25, a ze 7. 3. 2023, čj. 1 Azs 280/2022-32, bod 23). Toto ustanovení neobsahuje prostor pro správní uvážení, neboť nedává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z vícera řešení předvídaných právní normou, tj. neobsahuje typickou formulaci „správní orgán může“ (k tomu podrobněji usnesení rozšířeného senátu NSS z 22. 4. 2014, čj. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, body 14 a 15). V tomto smyslu je tedy na místě korigovat nesprávnou úvahu krajského soudu v bodě 13 napadeného rozsudku, ve kterém krajský soud uvedl, že otázka oprávněnosti pozdního podání žádosti ve vztahu k tvrzeným důvodům podléhá správnímu uvážení. Tato nepřesnost nicméně neměla žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť krajský soud neaplikoval omezený soudní přezkum dopadající na správní uvážení. Věcí se krajský soud zabýval a dospěl k závěru, že žalovaná uvedený neurčitý právní pojem vyložila v souladu s judikaturou správních soudů a následně tento výklad aplikovala na zjištěný skutkový stav, přičemž dospěla k závěru, že v nyní projednávaném případě nebyly naplněny zákonné důvody pro možnost podání žádosti mimo zákonem stanovený časový rámec.

[17] Nepřípustná je námitka spočívající v tvrzeném nepřiměřeném zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života a upření práv dítěte vyplývajících z čl. 10 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Rozhodnutím žalované podle stěžovatele dochází k vynucení odcestování alespoň jednoho z rodičů a rozdělení rodiny na blíže neurčenou dobu. S touto otázkou se podrobně vypořádal již krajský soud (body 15 až 17 napadeného rozsudku), který s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu vyložil, že v případě procesního rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců se přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele neposuzuje. Stěžovatel však na tyto závěry krajského soudu nikterak nereaguje, míjí se tedy s rozhodovacími důvody krajského soudu a tato kasační námitka je proto nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (rozsudek NSS z 31. 3. 2021, čj. 8 Azs 299/2020-41, bod 16 a další tam citovaná judikatura).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, jež by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti měla, ji soud nepřiznal, protože jí v řízení žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. srpna 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu